Рівненський державний гуманітарний університет
Факультет менеджменту, економіки і природничо-технологічної освіти
Кафедра технологічної, професійної освіти та цивільної безпеки

Назва дисципліни	Практикум з графічного дизайну
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	3 кредитів / 90 годин
Вид підсумкового контролю	Залік
Викладач (і)	Герасименко Олександр Анатолійович
Профайл викладача (ів) на сайті кафедри, в соцмережі	http://rshu.edu.ua/kafedry-fdkmttf/kafedra-potnt/sklad-kafedri-potnt/121-personalii/815-herasymenko-oleksandr-anatoliiovych
E-mail викладача:	oleksandr.herasymenko@rshu.edu.ua
Посилання на освітній контент дисципліни в CMS Moodle (за наявності) або на іншому ресурсі	https://drive.google.com/drive/folders/1wnh9D028NBBMvQcrmhP7WrQGAGu1l7kS?usp=drive_link
Мова викладання	українська
Консультації	*Очні консультації*: к-сть годин і розклад присутності на кафедрі згідно з графіком консультацій *Онлайн- консультації:* Розклад присутності викладача на спеціальному форумі.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання дисципліни є оволодіння студентами системою знань, практичних умінь та навичок у сфері проектної графіки та засобів її формотворення, розвиток творчої уяви, методів вираження ідейного задуму твору, а також готовності до послідовної роботи над графічним об'єктом від ескізу до завершеного продукту. Дисципліна сприяє вихованню художньо-естетичної культури, формуванню художнього смаку та інтересу до різних видів і напрямків графічного дизайну.

Дисципліна «Практикум з графічного дизайну» є вибірковою в циклі професійної підготовки фахівців за спеціальністю Середня освіта (Трудове навчання та технології) і спрямована на формування у здобувачів вищої освіти професійної компетентності у сфері графічного дизайну.

Основні **завдання** дисципліни:

1. Розкриття змісту та методів проектної графіки, формування навичок композиційного та образного мислення.
2. Визначення та освоєння засобів формотворення у графічному дизайні для вираження творчого задуму.
3. Розвиток творчої уяви, художньої спостережливості та зорової пам'яті, вміння бачити характерне і типове в навколишньому середовищі.
4. Формування художньо-естетичної культури і художнього смаку, здатності до самостійного творчого вибору засобів та методів оформлення графічних творів.
5. Оволодіння практичними навичками проектування та виконання графічних робіт, включаючи створення ескізів, композицій та завершених графічних об'єктів.
6. Сприяння підготовці студентів до організації власної проектної діяльності, творчої самореалізації та професійної мотивації у сфері графічного дизайну.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Інтегральна компетентність:

Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук, трудового навчання та технологій і креслення; характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов і вимог організації освітнього процесу в закладах загальної середньої та позашкільної освіти.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 04. Здатність до виявлення та розв'язання проблем професійного характеру, прийняття ефективних рішень та відповідального ставлення до виконання професійних обов’язків.

ЗК 07. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК02. Здатність застосовувати сучасні педагогічні методики й освітні технології для забезпечення якості освітнього процесу в базовій середній школі.

СК05. Здатність використовувати у професійній діяльності основні положення, методи, принципи фундаментальних та прикладних наук.

СК11. Здатність використовувати систематизовані теоретичні та практичні знання щодо властивостей матеріалів та способи їх обробки у вирішенні професійних завдань; знання загальних питань техніки та виробництва, будови й принципів дії технічних систем.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 09. Уміти відшуковувати, обробляти, аналізувати та оцінювати інформацію, що стосується професійної діяльності, користуватися спеціалізованим програмним забезпеченням та сучасними засобами зберігання та обробки інформації.

ПРН 10. Знати та розуміти засади використання інформаційно-комунікаційних технологій для подання, редагування, збереження та перетворення текстової, числової, графічної, звукової та відео інформації; уміти впроваджувати засоби й методи захисту інформації та безпеки в мережі Інтернет; знати основні напрями використання інформаційних технологій у професійній діяльності; знати методику створення навчальних проєктів засобами інформаційних технологій у різних програмних середовищах; застосовувати програмне забезпечення для дистанційного навчання і здійснювати їх навчально-методичний супровід.

ПРН 17. Уміти застосовувати закони науки й техніки в процесі навчально-виробничої діяльності у закладах загальної середньої та позашкільної освіти учнівської молоді; застосовувати сучасні методи й освітні технології на базі комп’ютерної техніки у системі технологічної та позашкільної освіти.

ПРН 19. Організовувати освітній процес із використанням інформаційних і комунікаційних технологій та дистанційного навчання, розвивати у здобувачів навички безпечного використання цифрових технологій та сервісів.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Дизайн шрифту

Тема 1.1. Латинське письмо.

Капітальне письмо: квадратне і рустичне, унціальне письмо. Напівунціальне письмо. Каролінгський мінускул. Готичне письмо. Текстура. Бастарда. Ротунда. Швабахер. Фрактура. Шрифт епохи Відродження. Гуманістичний мінускул. Гуманістичний курсив. Каліграфічне письмо. Інструменти і матеріали. Робота пером. Робота пензлем.

Тема 1.2. Кирилиця.

Устав. Напівустав. Скоропис. В'язь. Громадянський шрифт.

Тема 1.3. Шрифти різних алфавітів.

Єврейське письмо. Арабське письмо. Грузинське письмо. Китайське письмо.

Тема 1.4. Зображальний зміст букви, слова, фрази тексту.

Каліграма. Побудова букв. Пропорції у шрифті. Контрасти у шрифті. Середня лінія у шрифті. Симетрія і асиметрія в буквах. Стійкість і рівновага. Статика і динаміка в буквах. Оптичні ілюзії у шрифті. Основні і з'єднувальні штрихи. Чередування штрихів. Ритм у шрифті. Елементи букв.

Тема 1.5. Шрифтовий образ.

Буква-образ. Буквиця. Ініціал. Слово-образ. Фраза-образ. Композиція і шрифт. Звук – буква – образ. Акцидентний шрифт. Шрифтова інтерпретація теми.

Змістовий модуль 2. Практична графіка

Тема 2.1. Основи практичної графіки.

Оволодіння мануальними навиками. Вивчення культурного спадку та його адаптація. Орнаменти, їх декоративні та образні можливості. Ритм та зображувальна форма. Творче вивчення і аналіз народної творчості. Графічна мова серій. Стиль у графічному дизайні.

Тема 2.2. Напрямки і форми практичної графіки.

Ілюстрація в контексті інформації. Фотографія. Книга. Інформаційний друк. Періодичні видання. Плакат. Диптих, триптих, серія. Ідентифікація (фірмовий стиль, дизайн в рекламі).

Тема 2.3. Типографіка.

Естетика форми у типографіці. Взаємозв'язок між функцією і виразністю форми. Естетика типографського набору. Орнаментальна типографіка. Типографський набір. Різновиди верстки. Втілення художнього образу засобами типографської форми. Типографіка у книгах.

ТПОЦБ

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Основна

1. Адамс Ш., Доусон П., Фостер Д., Седон Т. Заповіді графічного дизайну: 365 практичних порад. / Ш. Адамс, П. Доусон, Д. Фостер, Т. Седон; пер. з англ. М. Климчука. Київ: ArtHuss, 2025. 384 с.
2. Алекс В. Вайт Основи графічного дизайну. Київ: ArtHuss, 2023. 240 с.
3. Вайт А. В. Основи графічного дизайну / Алекс В. Вайт; пер. з англ. Леся Коцюк, Олексій Пелипенко. Київ: ArtHuss, 2023. 240 с.
4. Рудер Е. Типографія: [навч. посібник] / Е. Рудер; пер. з англ. А. Маламан. Київ: ArtHuss, 2025. 272 с.
5. Удріс-Бородавко Н. Графічний дизайн з українським обличчям. Київ: ArtHuss, 2023. 204 с.

Допоміжна

1. Аронець Н.М. Графічний дизайн: теорія і практика: навч. посіб. Київ: Видавництво Ліра-К, 2018. 304 с.
2. Гевін Емброуз, Найджел Воно-Біллсон. Основи. Графічний дизайн 01: Підхід і мова. Київ: ArtHuss, 2019. 192 с.
3. Гевін Емброуз, Ніл Леонард. Основи. Графічний дизайн 02: Дизайнерське дослідження. Київ: ArtHuss, 2019. 192 с.
4. Гевін Емброуз, Ніл Леонард. Основи. Графічний дизайн 03: Генерування ідей. Київ: ArtHuss, 2019. 192 с.
5. Еллен Лаптон, Дженніфер Коул Філліпс. Основи. Графічний дизайн 04: Нові основи. Київ. ArtHuss, 2020. 264 с.
6. Єрмоленко С.І. Графічний дизайн: підручник. Київ: Київський національний університет культури і мистецтв, 2017. 400 с.
7. Єрмоленко С.І. Сучасні тенденції розвитку графічного дизайну. *Актуальні проблеми мистецтвознавства*. 2018. № 14. С. 20-25.
8. Ковтун Н.М. Графічний дизайн: проблеми і перспективи розвитку. *Науковий вісник Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури*. 2019. № 2. С. 115-120.
9. Ковтун, Н.М. Графічний дизайн: теорія і практика: навч. посіб. Київ: Видавництво Академперіодика, 2019. 272 с.
10. Основи дизайну: підручник для 10 кл. загальноосв. навч. закл. Профільн. рівень / В.В. Вдовиченко, Т.О. Божко, А.С. Сімонік та ін; [за ред. В.В. Вдовиченка]. Київ: педагогічна думка, 2010. 304 с.
11. Потієнко В.О. Інформатика. Графічний дизайн (вибірковий модуль для учнів 10–11 класів, рівень стандарту). Харків: Ранок, 2020. 160 с.
12. Сеймур Кваст, Стівен Геллер. Графічні стилі: Від вікторіанців до хіпстерів. Київ: ArtHuss, 2019. 288 с.
13. Сидоренко В.І. Графічний дизайн: теорія і практика. Київ: Арій, 2016.
14. Синєпупова Н. Композиція: Тотальний контроль. Київ: ArtHuss, 2023. 240 с.
15. Шевченко В.Я. Композиція плаката: навч. посібник. Харків: Колорит, 2004. 123 с.

ТПОЦБ

Посилання на сайти

Інформаційні ресурси мережі Internet:

1. Австралійський сайт про дизайн http://designiskinky.net
2. Аеродизайн https://aerodizain.com/
3. Безкоштовний інструмент для графічного дизайну https://crello.com/uk/
4. Всесвітній банк ідей https://www.pinterest.com
5. Дизайн інтер'єру http://formo.ua/profiles
6. Дизайн та його види https://sites.google.com/site/dizajniegovidi/graficeskij-dizajn
7. Дизайн упаковки http://www.thedieline.com
8. Як стати дизайнером: покрокова інструкція для новачка https://dou.ua/lenta/articles/design-for-novice/
9. Колекція Українських шрифтів http://ukrfonts.com/info/index.php?v=19&id=4
10. Кращі фрілансери в Україні https://freelancehunt.com/freelancers/dizayn-art?gclid=EAIaIQobChMIzMf1g6-s3gIVDpIYCh0wkANNEAAYAyAAEgLipPD_BwE
11. Логотипи http://abduzeedo.com
12. Найбільш популярні шрифти https://ua.fonts2u.com/top-rated-fonts.html
13. Основи візуального дизайну https://medium.com
14. Про дизайн https://prodesign.in.ua/
15. Про логотипи http://logopond.com
16. Шрифтові сервіси і рішення http://rus.paratype.ru/
17. Сайт для дизайнерів https://www.artlebedev.ru/

Електронні бібліотеки

1. Бібліотеки Конгресу США http://www.loc.gov/
2. Британська бібліотека http://www.bl.uk/
3. Електронна бібліотека української літератури (Канада) http://www.utoronto.ca/elul/
4. Електронні бібліотеки http://ocls.kyivlibs.org.ua/links/electron_bibl.htm
5. Ізборник — 2002 http://www.litopys.narod.ru/
6. Історична Волинь http://istvolyn.info
7. Книжкова палата України імені Івана Федорова http://www.ukrbook.net/
8. Мислене древо (Українські інформаційні ресурси для освіти і науки) http://myslenedrevo.com.ua/studies/pyvovar/
9. Наукова бібліотека РДГУ https://library.rshu.edu.ua/
10. Національна парламентська бібліотека України http://www.nplu.org/
11. Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського http://www.nbuv.gov.ua/
12. Національної бібліотеки Франції http://www.bnf.fr/
13. Рівненська державна обласна бібліотека http://libr.rv.ua/
14. Українська бібліотека — «Джерело» http://ukrlib.com/

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

В університеті діє накопичувальна кредитно-трансферна система оцінювання програмних результатів навчання студентів, що реалізується в ході виконання і захисту лабораторних робіт, виконання домашніх завдань, для яких визначено мінімальну кількість балів, яку слід набрати для формування рейтингового балу студента та виставлення його у залікову книжку і відомість успішності студентів з відповідними оцінками за національною та Європейською кредитно-трансферною системами на рівні 60% від запланованого.

Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми / виду діяльності може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в розподілі балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти РДГУ за такими рівнями та критеріями:

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

<table>
<tr><th rowspan="2">Суми балів за 100-бальною шкалою</th><th rowspan="2">Оцінка в ЄКТС</th><th rowspan="2">Значення оцінки ЄКТС</th><th rowspan="2">Критерії оцінювання</th><th rowspan="2">Рівень компетентності</th><th colspan="2">Оцінка за національною шкалою</th></tr>
<tr><th>екзамен</th><th>залік</th></tr>
<tr><td>90-100</td><td>A</td><td>відмінно</td><td>здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності</td><td>Високий (творчий)</td><td>Відмінно</td><td rowspan="5">зараховано</td></tr>
<tr><td>82-89</td><td>B</td><td>добре</td><td>здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна</td><td rowspan="2">Достатній (конструктивноваріативний)</td><td rowspan="2">Добре</td></tr>
<tr><td>74-81</td><td>C</td><td>добре</td><td>здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок</td></tr>
<tr><td>64-73</td><td>D</td><td>задовільно</td><td>здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих</td><td rowspan="2">Середній (репродуктивний)</td><td rowspan="2">Задовіль-но</td></tr>
<tr><td>60-63</td><td>E</td><td>задовільно</td><td>здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні</td></tr>
<tr><td>35-59</td><td>FX</td><td>незадовільно з можливістю повторного складання</td><td>здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять</td><td>Низький (рецептивнопродуктивний)</td><td>Незадо-вільно</td><td>не зараховано</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>семестрового контролю</td><td>незначну частину навчального матеріалу</td><td rowspan="2"></td><td rowspan="2"></td><td rowspan="2"></td></tr>
<tr><td>1-34</td><td>F</td><td>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td><td>здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів</td></tr>
</table>

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за практичну діяльність; оцінка за ІНДЗ (*за наявності) та оцінка за екзамен.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Критерії за видами діяльності

№ з.п.	Вид навчальної діяльності	Оціночні бали	Кількість балів
Т1	Робота на лекційних заняттях, опорні конспекти лекцій	1	4
	Виконання завдань самостійної роботи	1	
	Виконання завдань практичних занять	2	
Т2	Робота на лекційних заняттях, опорні конспекти лекцій	1	4
	Виконання завдань самостійної роботи	1	
	Виконання завдань практичних занять	2	
Т3	Робота на лекційних заняттях, опорні конспекти лекцій	1	4
	Виконання завдань самостійної роботи	1	
	Виконання завдань практичних занять	2	
Т4	Робота на лекційних заняттях, опорні конспекти лекцій	1	6
	Виконання завдань самостійної роботи	1	
	Виконання завдань практичних занять	4	
Т5	Робота на лекційних заняттях, опорні конспекти лекцій	1	6
	Виконання завдань самостійної роботи	1	
	Виконання завдань практичних занять	4	
Т6	Робота на лекційних заняттях, опорні конспекти лекцій	1	9
	Виконання завдань самостійної роботи	1	
	Виконання завдань практичних занять	7	
Т7	Робота на лекційних заняттях, опорні конспекти лекцій	1	12
	Виконання завдань самостійної роботи	1	
	Виконання завдань практичних занять	10	
Т8	Робота на лекційних заняттях, опорні конспекти лекцій	1	9
	Виконання завдань самостійної роботи	1	
	Виконання завдань практичних занять	7	
Модульний контроль (контрольна робота)		21	21
Індивідуальне науково-дослідне завдання у формі проекту: ілюстрація, плакат.		25	25
Разом		100	

Здобувачам вищої освіти після аудиторних занять надається право підвищувати свій рейтинг лише під час складання іспитів, заліків (підсумкового модульного контролю) за графіком екзаменаційної сесії. Екзамен виставляється за результатами поточного та модульного контролю, проводиться по завершенню вивчення навчальної дисципліни.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів (термінів) та перескладання. Завдання здобувачі вищої освіти мають виконувати і здавати відповідно до графіку освітнього процесу. Перескладання модулів, заліків, екзаменів відбувається у терміни ліквідації академічних заборгованостей, визначених кафедрами та деканатами.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувач вищої освіти під час виконання самостійної та індивідуальної роботи повинен дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувача вищої освіти, він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі.

Силабус розроблений на основі робочої програми навчальної дисципліни «Практикум з графічного дизайну» (протокол НМК факультету ДКМТФ №6 від 23 червня 2025 р.).